
Narušil jsem dlouho pěstované sítě

Narušil jsem dlouho pěstované sítě

LIDOVÉ NOVINY

3.5.2011, rubrika: Akademie, strana: 26, autor: EVA HNÍKOVÁ

ROZHOVOR Děkan Jakub Končelík otevřel cestu do vedoucích pozic na Fakultě sociálních věd UK novým lidem Často slyším: Tohle není možné. Odpovídám: Pojdme se snažit. To říká Jakub Končelík, děkan Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Funkce se ujal před rokem a sám si rozhodně nedává malé cíle. Chce, aby každý student jeho fakulty vycestoval na semestr do zahraničí. Zavedl pravidelné hodnocení učitelů, zrušil papírové indexy a začal důsledně bojovat proti plagiátorům.

* LN Po vašem nástupu se obměnilo celé vedení fakulty...

Postupně proběhla výběrová řízení prakticky na všechny důležité pozice na fakultě - na čtyři z pěti ředitelů našich institutů. Ten poslední zůstal, protože se obměnil před dvěma lety, tedy krátce před mým příchodem. Proběhla výběrová řízení na čtrnáct vedoucích kateder, na vedení jazykového kabinetu, knihovny i počítačového oddělení.

* LN Měl jste nějaké speciální požadavky?

Zavedli jsme systém otevřených výběrových řízení. Dřív se takové soutěže na fakultě nepěstovaly. O výběrovém řízení informujeme s dostatečným předstihem, zveřejníme ho v newsletteru, na webu a také obešleme oborově spřízněné fakulty po republice. Vyžadujeme, aby zájemci předložili koncepci, a tu také zveřejňujeme, na web vyvěšujeme i seznam přihlášených uchazečů. V pětičlenné výběrové komisi zasedají odborníci z jiných škol, zpravidla z univerzit v Brně nebo v Olomouci, vyhýbáme se také tomu, že podřízený vybírá budoucího nadřízeného. Narušujeme tak dlouho pěstované sítě, které zamezovaly otevřenému výběru. Už jenom včasným zveřejněním inzerátu říkáme: Tohle místo není pro nikoho přichystané, pojdte k nám. Rád bych do některé z vedoucích pozic přilákal odborníka ze zahraničí, ale jsme limitováni penězi.

* LN Od letošního školního roku fakulta přestala používat papírové indexy. Tahle změna je pro studenty asi nejviditelnější...

Elektronický systém zapisování předmětů, zápočtů a známek fungoval už delší dobu. Jen jsme ho na univerzitě postupně vylepšovali a papírový index se stal nadbytečným. Nepomáhal při kontrole studijních povinností a jeho vyplňování se pro studenty i pro pedagogy stalo zbytečnou ztrátou času. Vezměte si, jak dlouho trvá, než zapíšete známku třem stovkám studentů. Ti kvůli tomu zase musí přijet do školy v určený čas. Zánik papírových indexů je hodně viditelná změna, kterou bylo potřeba prodiskutovat, ale fakticky se vlastně nic nestalo. Elektronický systém běžel už loni, letos jsme pouze posílili zálohování dat. Informace jsou uloženy na dvou nezávislých serverech a zároveň se ještě tisknou.

* LN Nebylo ale studentům trochu líto, že o papírové indexy přijdou? Vysokoškoláci si je často schovávají na památku. Leckomu to určitě líto bylo. Když ale položíte na jednu misku vah administrativní náročnost celého procesu a na druhou fakt, že jde o památní předmět, je pro mě volba jednoznačná. Raději ušetřím pedagogům i studentům čas, aby se mohli věnovat něčemu smysluplnějšímu než chození s indexem pro zápočty.

* LN Vaši studenti také pravidelně hodnotí učitele...

Po skončení semestru vyplňují studenti anonymní dotazník, kde sdělují názor na výuku předmětu a na pedagogy. Výsledky dáme dohromady a opět zveřejníme na webu. Předpokládám, že se získanými informacemi pracují hlavně sami pedagogové, případně jejich přímí nadřízení. Nejlepší učitele navíc oceníme pěti tisíci korun a titulem Zlatý kurz.

* LN Nahlížela jsem do hodnocení. Studentům zřejmě nejvíc vadí, že přednášky či semináře často odpadají. Pojmenováváte největší bolest naší fakulty. Vadí to studentům, ale i mně. Stává se, že pedagog nedorazí na přednášku a ani se o tom neobtěžuje dopředu informovat, na dveře posluchárny třeba jen vylepí ceduli, že přednáška odpadá. To je nepřipustné a snažíme se to změnit. Definovali jsme povinnosti studentů, ale i pedagogů. Ti by měli chodit do hodiny, na konzultace a v rozumném časovém intervalu odpovídat na e-maily. Odpadávání předmetů se zatím řeší na úrovni ředitelů, na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky například může pedagog zrušit jednu přednášku za semestr. Nyní také testujeme nový elektronický rezervační systém pro konzultace. Když se do nich pedagogovi někdo přihlásí, musel by přijít. Pokud nemá pedagog registrované studenty, nebylo by to nutné. Předpokládám ale, že mnozí přednášející zůstanou věrní starému systému. V tom případě budeme kontrolovat, zda v uvedenou hodinu opravdu přišli do své kanceláře.

* LN Důsledně bojujete proti plagiátorství. Kolik studentů jste už kvůli podvodům vyhodil ze školy?

Disciplinární komise loni řešila 13 případů. Sedm studentů bylo vyloučeno, šest dostalo podmínku. Takto radikálně jsme trestali třeba i opsání seminární práce. Může se to zdát tvrdé, ale podvody demotivují ostatní studenty. Říkají si pak, proč mám ztrácet čas se sepisování svého textu, když to jde jednodušeji? My ale chceme být elitní pracoviště, ne továrna na diplomy. Proto jsme pobídli disciplinární komisi i jednotlivé instituty, aby se podobnými případy důkladně zabývaly. Pořídili jsme také protiplagiátorský software.

* LN Nenadělal jste si kvůli změnám na fakultě nepřátele?

Nepopulární opatření spoustu lidí dráždí. Myslím ale, že změny napomohou tomu, aby se fakulta dostala do dobré kondice, a případné projevy nevole časem vyhasnou. Navíc mám pocit, že mé kroky mají většinou už nyní kladnou odezvu.

* LN Na fakultě jste prosadil řadu změn. Které si ceníte nejvíc?

Největší radost mám z toho, že jsme rozběhli otevřenou komunikaci. Ač to vypadá jako banalita, je to zásadní. Hlasité pojmenování problémů už samo o sobě zlepšuje život na fakultě a napravuje nepořádek, který mnohde přetrvával. Máme nové oddělení vnějších vztahů, úplně jsme předělali webové stránky fakulty a vyvేశujeme na ně řadu zásadních informací, třeba o výběrových řízeních, ale můžete tam najít i bakalářské, magisterské a doktorské práce v plném znění včetně posudků. Navíc se snažíme oslovovat studenty, a to prostřednictvím e-mailu nebo na setkáních s vedením fakulty, kterým říkáme hydeparky. První se uskutečnil nyní v květnu. Zároveň se na nás studenti mohou obracet prostřednictvím e-mailu či klasické schránky, a to i anonymně. Velmi stojíme o to, aby nám říkali, co je špatně, co nefunguje a kde jsou problémy. Začali jsme vydávat fakultní newsletter. Ten by měl zlepšit komunikaci mezi studenty a učiteli na jednotlivých institutech, které sídlí na několika místech po Praze. Pro naši fakultu je totiž typická určitá roztržičnost. Vznikla ostatně na počátku 90. let spojením pěti oborů - ekonomie, politologie, sociologie, mediálních a teritoriálních studií - a i dnes se dělí na pět institutů uvedeného zaměření. Mysleli jsme, že spojením vznikne nový celek, že přetavíme omezené pohledy s klapkami na očích do širšího pohledu. Jenže počet studentů vzrostl z původních dvou set na čtyři tisíce a jednotlivé obory mezi sebou přestaly komunikovat. Nyní to chceme napravit.

* LN O které obory mají budoucí studenti největší zájem?

Už tradičně se nejvíce lidí hlásí na Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Když vezmeme v úvahu bakalářské programy, je naopak nejmenší převis přihlášených na Institutu ekonomických studií. Jenže to vůbec nemusí znamenat, že je zájem o studium ekonomie malý. Uchazeči možná jen realisticky zhodnotí své možnosti a velké nároky naší fakulty.

* LN Budete zavádět nové studijní programy?

Myslím, že rozjíždět nové programy v češtině nemá smysl. Rozhodnutí je ale na ředitelích institutů, fakulta jim do toho nebude příliš mluvit. Každopádně podporujeme zavádění nových oborů v cizím jazyce.

* LN Chcete ještě zvyšovat počet studentů na fakultě?

Osobně si myslím, že už nyní máme moc studentů, nezvyšoval bych jejich počty a raději se soustředil na kvalitu výuky. Fakulta na to ale zatím nemá jednotný názor a je potřeba diskutovat o jejím budoucím směřování. Bude to problematické, ale musíme se shodnout. Existují dva rozdílné názorové proudy. Jeden říká: Pojďme se soustředit na vědu, na cizojazyčné programy, na mezinárodní spolupráci, na menší počty studentů, ale těch nejlepších. Můžeme se stát špičkovou vzdělávací institucí, která bude žít z vědeckých grantů a z mezinárodní spolupráce, ale holt nedosáhne na masivní prostředky, které s sebou nese každý student v pytlíčku na zádech. Druhý proud tvrdí: Tohle je nejisté a může nás to ohrozit. Pojďme žít z masivní výuky jako dosud. Já si každopádně myslím, že bychom se měli snažit získat peníze na vědu a lákat zahraniční studenty na cizojazyčné programy. Aby sem ale přicházeli, musíme být špičkoví.

* LN Takže se na fakultě učí hodně předmětů v angličtině?

Ano, zatím hlavně při studiu ekonomie. Ostatně když se čeští studenti učí v angličtině, jsou pak lépe vybaveni pro cestu do zahraničí. A můj sen je, aby každý student naší fakulty strávil semestr v cizině. Zatím na to nemáme peníze, ale zkusíme je sehnat.

* LN Kolik zahraničních studentů a z jakých zemí na vaší fakultě studuje?

Na cizojazyčných programech studuje skoro 140 lidí, nejvíce jich je ze Spojených států, hodně přicházejí také ze zemí bývalého Sovětského svazu. Snažíme se posilovat kontakty s Čínou, kde vidíme do budoucna obrovský potenciál. Vyslali jsme například delegaci na výstavu Expo v Šanghaji.

Profil JAKUB KONČELÍK Narodil se roku 1975 v Praze. Absolvoval Fakultu sociálních věd, konkrétně obory masová komunikace a mezinárodní studia. V roce 2008 si udělal tamtéž doktorát z mediálních studií. Od roku 2001 byl odborným asistentem na katedře mediálních studií FSV a zároveň působil jako vědecký pracovník Centra pro mediální studia (CEMES) FSV. Od února 2010 je děkanem Fakulty sociálních věd UK v Praze.